

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΔΕΞΙΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ (ΛΕΜ/1668/2019)**

**ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ
ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑ ΛΙΜΝΑΤΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ
ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ**

Αρ. Φακ. 02.15.003.001 και 02.15.004.063.001

Το Προτεινόμενο Έργο (ΠΕ) αφορά στην κατασκευή και λειτουργία Αίθουσας Δεξιώσεων, στην περιοχή του Αγίου Γεωργίου, στην Επαρχία Λεμεσού. Το ΠΕ βρίσκεται στο Φ/Σχ. 53/05, στο τεμάχιο με αριθμό 68, συνολικής έκτασης 3.04 εκτάρια. Η πολεοδομική ζώνη του τεμαχίου του ΠΕ είναι Γεωργική Ζώνη - Γ3, με βάση την Δήλωση Πολιτικής για την Ύπαιθρο. Το προαναφερόμενο τεμάχιο στο οποίο προτείνεται η κατασκευή της Αίθουσας Δεξιώσεων, βρίσκεται εντός του Δικτύου Natura 2000, Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Κοιλάδα Λιμνάτης – CY5000011». Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) Κοιλάδα Λιμνάτη εξετάστηκε από την Ad-hoc Επιτροπή στις 28/03/2022. Στην αξιολόγηση της μελέτης έλαβαν μέρος μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις της Ad-hoc Επιτροπής τα οποία είναι εκπρόσωποι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Δασών, Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΟΚ) και του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria).

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το ΠΕ αφορά στην κατασκευή και λειτουργία Αίθουσας Δεξιώσεων, στην περιοχή του Αγίου Γεωργίου, στην Επαρχία Λεμεσού, για φιλοξενία δεξιώσεων γάμου, βάφτισης, αρραβώνων, γενεθλίων, κλπ. Το ΠΕ θα περιλαμβάνει διάφορες υποδομές και άλλες εργασίες, εκ των οποίων οι κυριότερες αφορούν:

- ✓ Μεγάλη αίθουσα δεξιώσεων, εμβαδού 2.158 τ.μ. και δύο εξωτερικούς χώρους φιλοξενίας ατόμων
- ✓ Άλλα δύο κτήρια, εμβαδού 69.40 και 78.25 τ.μ.

- ✓ Χώρος πσίνας
- ✓ Χώροι στάθμευσης ΑΜΕΑ και άλλοι χώροι στάθμευσης
- ✓ Μετρητές – Υποσταθμός ΑΗΚ
- ✓ Έργα οδοποιίας εντός του τεμαχίου για τους εσωτερικούς δρόμους διακίνησης οχημάτων
- ✓ Κατασκευή πεζοδρομίων εκτός του τεμαχίου, σε σημείο που θα υποδειχθεί από την Πολεοδομική Αρχή
- ✓ Τοποθέτηση εξωτερικού και εσωτερικού φωτισμού χαμηλής κατανάλωσης, με υψηλό βαθμό ενεργειακής απόδοσης (τύπου LED).

2. Χαρακτηριστικά της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτη» και της άμεσης περιοχής του έργου

Η Ζώνη Ειδικής Προστασίας «Κοιλάδα Λιμνάτη», καθορίστηκε τον Φεβρουάριο 2013, με βάση τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, περί της διατήρησης των αγριών πτηνών (πρώην Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ) και του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003 (152(Ι)/2003), όπως έχει τροποποιηθεί.

Πτηνοπανίδα της περιοχής ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτη»

Τα είδη καθορισμού της περιοχής «ΖΕΠ Κοιλάδα Λιμνάτη» είναι τα ακόλουθα:

- Πυρόχρους Γύπας (*Gyps fulvus*),
- Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*),
- Ζάνος (*Falco peregrinus*),
- Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*).

Επίσης, την περιοχή χρησιμοποιεί μια ομάδα αποδημητικών αρπακτικών πτηνών, η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα πτηνά: Μελισσοσιάχινο (*Pernis apivorus*), Γυπογεράκα (*Milvus migrans*), Βαλτοσιάχινο (*Circus aeruginosus*), Ασπροσιάχινο (*Circus macrourus*), Καμποσιάχινο (*Circus pygargus*), Ορνιθοσιάχινο (*Circus cyaneus*), Γερακίνα (*Buteo buteo*), Κιρκινέζι (*Falco naumanni*) και Μαυροφάλλο (*Falco vespertinus*).

Επιπρόσθετα, στους στόχους διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ Κοιλάδα Λιμνάτη, όπως έχουν καθοριστεί με βάση το Διαχειριστικό Σχέδιο της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, περιλαμβάνονται επίσης τα

ακόλουθα είδη: Σπιζαετός (*Aquila fasciata*), Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*) και Θουπί (*Otus scops cypricus*).

Επιπλέον, το ΠΕ εμπίπτει εξ ολοκλήρου εντός του Γνωστού Διάδρομου – Περάσματος Διέλευσης Αποδημητικών Άγριων Πτηνών Κούρρη, σύμφωνα με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Σημειώνεται ότι, η κοιλάδα Λιμνάτη είναι μια από τις σημαντικότερες περιοχές της Κύπρου για ένα μεγάλο αριθμό αναπαραγόμενων αρπακτικών πουλιών και ορισμένων προστατευόμενων ειδών πουλιών, εκ των οποίων τα 38 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας και τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, στην ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτη», έχουν καταγραφεί 116 είδη πτηνών, ενώ 53 από αυτά φωλιάζουν στην περιοχή.

Η περιοχή ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτης» έχει καθοριστεί ως ΖΕΠ για ένα αριθμό ειδών πουλιών, συμπεριλαμβανομένου του Γύπα. Ο Γύπας αποτελεί το πιο σπάνιο και απειλούμενο σε εθνικό επίπεδο είδος πτηνού που φωλιάζει στην Κύπρο, του οποίου η μείωση του πληθυσμού του, φτάνει μέχρι και 90% σε σχέση με παλαιότερα χρόνια, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, αφού καταγράφονται μόνο γύρω στα 15-20 άτομα. Η περιοχή ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτης», χρησιμοποιείται από το είδος κυρίως για σκοπούς τροφοληψίας, ξεκούρασης και κουρνιάσματος, ενώ υπάρχουν και παλαιότερες αναφορές φωλεοποίησης.

Οικότοποι και Είδη

Παράλληλα, η ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτη», της οποίας κύριο χαρακτηριστικό είναι το λοφώδες τοπίο, με θαμνώδη και φρυγανική βλάστηση, περιλαμβάνει διάφορους τύπους οικοτόπων και ειδών χλωρίδας, μεταξύ των οποίων:

- ✓ 3260 – Ποταμοί από τα πεδινά έως τα ορεινά επίπεδα με βλάστηση *Ramunculion fluitantis* και *Callitricho-Batrachion*,
- ✓ 3290 – Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή από *Paspalo-Agrostidion*,
- ✓ 5420 – Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum*,
- ✓ 6220* – Ψευδοστέπα με αγροστώδη και μονοετή φυτά από *Thero-Brachypodietea*,
- ✓ 92A0 – Δάση – στοές με *Salix alba* και *Populus alba*,
- ✓ 92C0 – Δάση *Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis*,
- ✓ 92D0 – Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (*Nerio-Tamaricetea* και *Securinegion tinctoriae*),
- ✓ 9320 – Δάση με *Olea* και *Ceratonia* και

- ✓ 93A0 – Δασικές συστάδες με *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidae* – *Quercetum infectoriae*) και
- ✓ 9540 – Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου.
- ✓ Τραχεία πεύκη – *Pinus brutia*
- ✓ *Ceratonia siliqua*, *Pistacia lentiscus*, *Olea europaea*, *Sarcopoterium spinosum*, κ.α.

Πανίδα

Επίσης, στην περιοχή απαντούν, το ενδημικό είδος προτεραιότητας του Κυπριακού φιδιού (**Hierophis cypriensis*), η Αιγυπτιακή φρουτονυχτερίδας (*Rousettus aegyptiacus*) και άλλα είδη ερπετών και θηλαστικών.

3. Διαδικασία εξέτασης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ)

Η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης απαιτείται με βάση το Άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και το Άρθρο 16 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων (153(I)/2003, 131(I)/2006, 113(I)/2012), για προτεινόμενα έργα τα οποία δύναται να επηρεάσουν περιοχή του Δικτύου Natura 2000 και δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα με τους στόχους διατήρησης και διαχείρισης της περιοχής. Τα μέλη της Ad-hoc Επιτροπής χρησιμοποίησαν τα στοιχεία για τα οικοσυστήματα, τη χλωρίδα και πανίδα που παρουσιάστηκαν στη μελέτη και σε συνδυασμό με τις δικές τους εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρίες εξέτασαν το ΠΕ όσον αφορά στις επιπτώσεις που θα έχει στα αντικείμενα προστασίας της προστατευόμενης περιοχής ΖΕΠ «Κουιάδα Λιμνάτης», στους στόχους διατήρησης, τις συσσωρευτικές επιπτώσεις σε συνδυασμό με άλλα έργα, καθώς και στη συνοχή και ακεραιότητα των περιοχών του Δικτύου Natura 2000.

Για την διαμόρφωση των συμπερασμάτων, έχουν ληφθεί υπόψη τα ακόλουθα:

α) τα στοιχεία της ΜΕΟΑ που αφορούν στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας για τη διατήρηση των Αγρίων Πτηνών (2009/147/ΕΕ), καθώς και σε άλλα είδη χλωρίδας και πανίδας της περιοχής,

β) οι εξειδικευμένες γνώσεις των μελών της Επιτροπής,

γ) η πιθανότητα ύπαρξης αρνητικών επιπτώσεων του ΠΕ στην περιοχή, τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά την λειτουργία του,

δ) πιθανές αθροιστικές και συσσωρευτικές επιπτώσεις από άλλα έργα στην περιοχή,

ε) το Διαχειριστικό Σχέδιο της περιοχής ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη»,

στ) πιθανή διατάραξη και όχληση που θα προκληθεί και η απώλεια θέσεων αναπαραγωγής και τροφοληψίας στα είδη της περιοχής.

3.1. Επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του ΠΕ

Κατά την αξιολόγηση όλων των πιο πάνω, διαφάνηκαν και λήφθηκαν υπόψη τα ακόλουθα:

- Στο προτεινόμενο τεμάχιο έχουν ήδη πραγματοποιηθεί πολύ εκτεταμένες χωματουργικές εργασίες, εκχερσώσεις φυσικής βλάστησης, ισοπεδώσεις, εκσκαφές, περιφράξεις, επιχωματώσεις και άλλες εργασίες, προτού δοθούν εγκρίσεις από την Περιβαλλοντική και Πολεοδομική Αρχή.
- Κατά την διάρκεια της κατασκευής του ΠΕ, θα πραγματοποιηθούν περαιτέρω εκσκαφές και εκχερσώσεις, διακίνηση οχημάτων και μηχανημάτων, παραγωγή σκόνης και θορύβου. Όλα αυτά αναμένεται να επιφέρουν σημαντικές αρνητικές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις, τόσο στην γλωρίδα και στους οικότοπους της περιοχής, αλλά κυρίως στην πτηνοπανίδα της περιοχής.
- Κατά την διάρκεια της κατασκευής του ΠΕ αναμένεται να προκληθεί κατακερματισμός της χωροκράτειας σημαντικών αρπακτικών ειδών που χρησιμοποιούν την περιοχή, είτε για να φωλιάζουν, είτε για τροφοληψία/ξεκούραση/κούρνιασμα, (π.χ. Σπιζαετός – *Aquila fasciata*, Γύπας – *Gyps fulvus*), τη διατάραξη του ενδιαιτήματός τους, ενόχληση και πιθανό εκτοπισμό τους. Τα πιο πάνω, βρίσκονται σε αντίθεση με τους στόχους διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη».
- Το ΠΕ εμπίπτει εντός του Γνωστού Διαδρόμου – Περάσματος Διέλευσης Κούρρη και αυτό, δύναται να επιφέρει επιπτώσεις, τόσο στα αποδημητικά είδη αρπακτικών πτηνών που

χρησιμοποιούν την περιοχή και αποτελούν είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ, όσο και στα αρπακτικά πτηνά Γύπα και Σπιζαετού που φωλιάζουν στο νησί.

- Κατά τη λειτουργία του έργου, αναμένεται επίσης να υπάρξουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα είδη καθορισμού της περιοχής, με πιθανή όχληση και εκτοπισμό τους λόγω του εξωτερικού φωτισμού για τις εκδηλώσεις, τον φωτισμό από την διακίνηση μεγάλου αριθμού οχημάτων ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της νύκτας, τον φωτισμό και τον θόρυβο που θα προκαλείται από πυροτεχνήματα ή/και άλλες συναφείς δραστηριότητες στην αίθουσα δεξιώσεων, αλλά και από τον θόρυβο και την όχληση που θα προκαλείται από την διακίνηση μεγάλου αριθμού οχημάτων στην περιοχή, αλλά και από τον θόρυβο προερχόμενο από μουσική, η οποία θα είναι αναπόφευκτη σε μία αίθουσα δεξιώσεων κ.α.

Όλα τα πιο πάνω αναμένεται να επιφέρουν μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ και τα είδη καθορισμού.

4. Συμπεράσματα

Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων από το ΠΕ στην προστατευόμενη περιοχή ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτη», στα αντικείμενα προστασία της (είδη ορνιθοπανίδας) και τους στόχους διατήρησής τους, έχουν ληφθεί υπόψη: η Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης που ετοιμάστηκε, αλλά κατά κύριο λόγο, τα στοιχεία και οι ίδιες γνώσεις των εκπροσώπων των Τμημάτων / Υπηρεσίας και των ατόμων με εξειδικευμένες γνώσεις. Επίσης, λήφθηκε υπόψη το γεγονός ότι, στο προτεινόμενο τεμάχιο έχουν ήδη πραγματοποιηθεί πολύ εκτεταμένες χωματοουργικές εργασίες, εκχερσώσεις φυσικής βλάστησης και άλλες εργασίες.

Η αξιολόγηση των στοιχείων καταδεικνύει ότι οι επιπτώσεις από την κατασκευή της αίθουσας δεξιώσεων, μαζί με όλες τις σχετικές υποδομές αλλά και την λειτουργία της δεν είναι αναστρέψιμες και θα επιφέρουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ «Κοιλάδα Λιμνάτης». Συνεπώς, με βάση τα πιο πάνω, το έργο δεν μπορεί να υλοποιηθεί.

Περιλαμβάνονται οι απόψεις των μελών της Ad hoc Επιτροπής.

Τομέας Προστασίας της Φύσης
και Βιοποικιλότητας
02 Ιουνίου, 2022

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΜΚΟ)

Γεωργίου Σεφέρη 4B, 1076 Λευκωσία | Τ.Θ. 28539, 2080 Λευκωσία | Τηλέφωνο: 22 313750 & 22 879240
Τηλεομοιότυπο: 22 879241 | Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@opok.org.cy | Ιστοσελίδα: www.opok.org.cy

Επείγον – Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Email: info@opok.org.cy

Τρίτη, 29 Μαρτίου 2022

Προς:

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Κοινοποίηση:

Προϊστάμενη Τομέα Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Βιοποικιλότητας Τμήματος Περιβάλλοντος

Προϊστάμενη Τομέα Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Τμήματος Περιβάλλοντος

Μέλη Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου,

Θέμα: Συνεδρία της Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 28.03.2022. Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης από την κατασκευή και λειτουργία αίθουσας εκδηλώσεων στην κοινότητα Αγίου Γεωργίου της επαρχίας Λεμεσού, εντός της περιοχής Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) Κοιλιάδα Λιμνάτη – CY500011. Τοποθέτηση Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ)

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, επιθυμούμε να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

1. Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στην τοποθεσία Χωματισιά, στα διοικητικά όρια της κοινότητας Άγιος Δημήτριος της επαρχίας Λεμεσού (Τεμάχιο 68, Φύλλο/Σχέδιο 53/05, Τμήμα/Αριθμός Εγγραφής 0/4577, Εμβαδό Τεμαχίου 30,435 τ.μ.). Το τεμάχιο χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου εμπίπτει εξ' ολοκλήρου εντός Πολεοδομικής Ζώνης Γεωργικής Χρήσης Γ3 και καθορισμένης Περιοχής Εξαιρετικής Φυσικής Καλλονής, καθώς και του Γνωστού Περάσματος – Διαδρόμου Διέλευσης Αποδημητικών Αγρίων Πτηνών Πέρασμα Κούρρη και της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) Κοιλιάδα Λιμνάτη – CY500011.
2. Τα 4 είδη καθορισμού της περιοχής ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη είναι ο Πυρόχρως Γύπας (*Gyps fulvus*), το Δυτλογέρακο (*Buteo rufinus*), ο Ζάνος (*Falco peregrinus*) και ο Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*), καθώς και μια ομάδα μεταναστευτικών αρπακτικών πουλιών, η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα 9 είδη: Μελισσοσιάχινο (*Pernis apivorus*), Γυπογεράκα (*Milvus migrans*), Βαλτοσιάχινο (*Circus aeruginosus*), Ασπροσιάχινο (*Circus macrourus*), Καμποσιάχινο (*Circus pygargus*), Ορνιθοσιάχινο (*Circus cyaneus*), Γερακίνα (*Buteo buteo*), Κιρκινέζι (*Falco naumanni*) και Μαυροφάλκονο (*Falco vespertinus*). Στους στόχους διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη, όπως έχουν καθοριστεί με βάση το Διαχειριστικό Σχέδιο (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, Σεπτέμβριος 2016), περιλαμβάνονται επίσης τα ακόλουθα 3 είδη: Σπιζαιετός (*Aquila fasciata*), Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyriaca*) και Θουπί (*Otus scops cyprius*).
3. Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία αίθουσας εκδηλώσεων για φιλοξενία δεξιώσεων γάμου, βάφτισης, αρραβώνων, γενεθλίων, κλπ. Περιλαμβάνει υποδομές όπως κτηριακές εγκαταστάσεις, χώρο πισίνας, χώρους στάθμευσης, χώρους πρασίνου, κ.α. Η κύρια αίθουσα θα μπορεί να λειτουργεί είτε ως ενιαίος χώρος με χωρητικότητα περίπου 900 ατόμων, είτε θα μπορεί να χωρίζεται για να φιλοξενεί πιο μικρούς αριθμούς καλεσμένων τμηματικά. Θα υπάρχουν επίσης δύο εξωτερικοί χώροι φιλοξενίας ατόμων, εκ των οποίων ο ένας θα λειτουργεί ως εξωτερικός χώρος εστίασης με μπουφέ και ο άλλος ως χώρος για δεξιώσεις (χώρος πισίνας). Θα υπάρχουν κατάλληλοι χώροι κουζίνας για την παρασκευή φαγητού, καθώς και χώροι ψυγείων, αποθήκευσης κρεάτων και αποθήκες τροφίμων. Επίσης, θα υπάρχουν

χώροι υγιεινής για το κοινό και το προσωπικό, καθώς και περίπου 300 χώροι στάθμευσης οχημάτων και 3 διαφορετικές εισόδους – εξόδους οχημάτων κατά μήκος του οδικού συνόρου.

4. Για τις καταγραφές των οικοτόπων, της χλωρίδας, της πανίδας και κυρίως της πτηνοπανίδας έγιναν συνολικά 18 ημερήσιες παρατηρήσεις και καταμετρήσεις, εκ των οποίων 16 κατά τις πρωινές και 2 κατά τις απογευματινές ώρες. Οι 18 επισκέψεις και καταγραφές πεδίου πραγματοποιήθηκαν από τα μέσα Φεβρουαρίου μέχρι τα τέλη Αυγούστου 2021 (βλ. «Πίνακας 4. Δεδομένα από την εργασία πεδίου για την καταγραφή της ορνιθοπανίδας της περιοχής μελέτης, Φεβρουαρίου – Σεπτεμβρίου 2021», σελ. 51-52). Η περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου παρουσιάζει έντονο ανάγλυφο και πρηνή με σχετικά μεγάλες κλίσεις. Η άμεση και ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου χαρακτηρίζεται από είδη φρυγανικής και σκληρόφυλλης βλάστησης, με σημαντικότερα την Τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*), την Χαρουπιιά (*Ceratonia siliqua*), την Ελιά (*Olea europaea*), τη Σχοινιά (*Pistacia lentiscus*), το Μαζίν (*Sarcopoterium spinosum*), το Ρασιήν (*Genista fassilata*), κ.α. Στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου εντοπίζονται 3 σημαντικοί τύποι οικοτόπων: 5330 Θερμομεσογειακές και προερημικές λόχμες, κυρίως στα ανατολικά, καθώς και 5420 Φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (*Cisto-Micromerietea*) και 9320 Δάση με Ελιά και Χαρουπιιά (*Olea* και *Ceratonia*), κυρίως στα βόρεια. Σύμφωνα με την Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (σελ. 43 και 57), η άμεση περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου δεν παρουσιάζει την πυκνότητα των ειδών και οικοτόπων της ευρύτερης περιοχής, αλλά πολύ αραιές νησίδες ειδών των οικοτόπων 5330, 5420 και 9320. Με βάση την περιορισμένη έκταση κάλυψης των νησίδων αυτών δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως οικοτόποι. Ως εκ τούτου, εντός της περιοχής χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου δεν εντοπίζεται κανένας σημαντικός τύπος φυσικού οικοτόπου, παρά μόνο μεμονωμένα δέντρα Τραχείας πεύκης και Χαρουπιές, καθώς και είδη φρυγανικής βλάστησης.

5. Ωστόσο, όπως προκύπτει από σχετική επιστολή του Τμήματος Περιβάλλοντος προς τον Επαρχιακό Λειτουργό Λεμεσού του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ημερομηνίας 03.06.2020, το φωτογραφικό υλικό που περιλαμβάνεται στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (βλ. «Φωτογραφίες 1-6: Περιοχή εγκατάστασης της προτεινόμενης ανάπτυξης», σελ. 44-45), καθώς και δορυφορικές λήψεις (Google Earth) της περιοχής μελέτης, οι οποίες λήφθηκαν μεταξύ Μαΐου 2018 και Δεκεμβρίου 2019 (βλ. Εικόνα 1, σελ. 5), στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου έχουν πραγματοποιηθεί πολύ σοβαρές και εκτεταμένες επεμβάσεις. Για την ακρίβεια, φαίνεται ότι οι προπαρασκευαστικές / χωματουργικές εργασίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί, πριν από την έκδοση Περιβαλλοντικής Έγκρισης και την χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας. Οι εργασίες αυτές περιλαμβάνουν σχεδόν την πλήρη εκχέρσωση της φυσικής βλάστησης και ισοπέδωση του τεμαχίου χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, καθώς και ευρείας κλίμακας εκσκαφές και επιχωματώσεις, κυρίως στα βόρεια όπου βρίσκονται πρηνή με μεγάλες κλίσεις. Σημειώνεται μάλιστα ότι στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης λανθασμένα αναφέρονται τα ακόλουθα, όσον αφορά την απώλεια της φυσικής βλάστησης και των ενδιατημάτων των ειδών πτηνοπανίδας στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου (σελ. 58): «*Η λήψη αντισταθμιστικών μέτρων θα μπορούσε να μετριάσει την απώλεια φυσικής βλάστησης εντός της περιοχής μελέτης (αποκατάσταση αυτόχθονης βλάστησης)*». Θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη αναφορά αποτελεί έμμεση αναγνώριση της περιβαλλοντικής ζημιάς που έχει ήδη προκληθεί στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, λόγω της απώλειας της φυσικής βλάστησης, του κατακεραματισμού των φυσικών οικοτόπων και της υποβάθμισης των ενδιατημάτων των ειδών πτηνοπανίδας.

6. Τονίζεται ότι, με βάση Γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, με θέμα «*Εφαρμογή του Νόμου για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από ορισμένα έργα*», η οποία εκδόθηκε προς το Τμήμα Περιβάλλοντος στις 23.09.2011, η Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων θα πρέπει να γίνεται πλήρως και εγκαίρως, δηλαδή πριν τη χορήγηση της Πολεοδομικής Άδειας. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οι σχετικές άδειες πρέπει να εξασφαλιστούν πριν την έναρξη των έργων, τονίζοντας ότι οι άδειες αυτές δεν έχουν αναδρομική ισχύ και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να παράσχουν εκ των υστέρων νομιμοποίηση οποιασδήποτε δραστηριότητας. Καταλήγοντας, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας αναφέρει ότι η Περιβαλλοντική Αρχή δεν πρέπει να εξετάζει Μελέτες Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, ούτε να γνωμοδοτεί αναφορικά με αναπτύξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, που είτε έχουν υλοποιηθεί είτε βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης. Σημειώνεται ότι η λειτουργία της Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, για την εφαρμογή του άρθρου 16 του

περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου του 2003 έως 2015, καθώς και του άρθρου 7(5) του περί Προστασίας και Διαχείρισης των Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003 έως 2020, πραγματοποιείται πλέον ως μέρος της όλης διαδικασίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Ως εκ τούτου, επειδή αποτελεί δεσμευτικό, αναπόσπαστο αλλά άμεσα διακριτό τμήμα της διαδικασίας έκδοσης Περιβαλλοντικής Έγκρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 έως 2021, κατά τη γνώμη μας, η Γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας ισχύει και για τη διαδικασία της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.

7. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την «Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ημερομηνίας 01.12.2021, σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας για την Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2014/52/ΕΕ) στην τροποποίηση και την επέκταση έργων — παράρτημα Ι σημείο 24 και παράρτημα ΙΙ σημείο 13 στοιχείο α), συμπεριλαμβανομένων βασικών εννοιών και αρχών που σχετίζονται με αυτά» (σελ. 7): «Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α) της οδηγίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ορίζει τον όρο “έργο” ως εξής: “η υλοποίηση κατασκευαστικών εργασιών ή άλλων εγκαταστάσεων ή τεχνικών κατασκευών, άλλες επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον ή το τοπίο, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι επεμβάσεις που αφορούν την εκμετάλλευση των πόρων του εδάφους”». Ειδικά όσον αφορά την εκτέλεση υλικών εργασιών, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης «έχει επανειλημμένα επιβεβαιώσει σε αρκετές περιπτώσεις ότι ο όρος “έργο” αφορά εργασίες ή επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον», όπως η εκχέρωση, η ισοπέδωση, οι εκσκαφές και οι επιχωματώσεις. Συνεπώς, «η ύπαρξη εργασιών ή επεμβάσεων στο φυσικό περιβάλλον αποτελεί προϋπόθεση για να χαρακτηριστεί μια δραστηριότητα ως “έργο” κατά την έννοια της Οδηγίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Στην απόφαση Doel, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι: “Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο όρος “έργο”, ιδίως υπό το πρίσμα του γράμματος του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, της Οδηγίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αφορά εργασίες ή επεμβάσεις που τροποποιούν τα πράγματα στον συγκεκριμένο χώρο” (σκέψη 62)». Με βάση τα πιο πάνω, θεωρούμε ότι η Περιβαλλοντική Αρχή δεν πρέπει να προβεί στην έκδοση Περιβαλλοντικής Έγκρισης για την προτεινόμενη ανάπτυξη, η οποία εμπύπτει στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών για την Προστασία της Φύσης και την Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, καθότι έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι προπαρασκευαστικές / χωματουργικές εργασίες και το εν λόγω έργο βρίσκεται ήδη στο στάδιο της υλοποίησης, προτού υποβληθεί σε Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (Δέουσα Εκτίμηση) και Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

8. Πέραν των πιο πάνω, στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (σελ. 58-59) ορθά αναφέρεται ότι κατά το στάδιο της κατασκευής του προτεινόμενου έργου η παρουσία του εργοταξίου, οι μετακινήσεις γαιών, η διακίνηση βαρέων μηχανοκίνητων οχημάτων, η σκόνη, οι δονήσεις, ο θόρυβος και η ανθρώπινη παρουσία θα επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού και τους στόχους διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη. Επιπρόσθετα, ορθά αναφέρεται ότι κατά το στάδιο της λειτουργίας του προτεινόμενου έργου η αύξηση της κυκλοφορίας οχημάτων και τα αυξημένα επίπεδα θορύβου θα προκαλέσουν όχληση στην πτηνοπανίδα της περιοχής (π.χ. εκτοπισμός ειδών, εγκατάλειψη ενδιαιτημάτων, κ.α.). Παράλληλα, ο εξωτερικός φωτισμός και ο θόρυβος (πραγματοποίηση εκδηλώσεων, δυνατή μουσική, πυροτεχνήματα, φωτορυθμικά, κ.α.) επίσης θα προκαλέσουν όχληση στην πτηνοπανίδα, κυρίως όσον αφορά είδη που δραστηριοποιούνται και τρέφονται κυρίως κατά τις νυχτερινές ώρες, καθώς και μεταναστευτικά είδη που διέρχονται από την περιοχή της ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη κατά την περίοδο της αποδημίας. Παρόλα αυτά, θεωρούμε ότι στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (σελ. 58-59 και 64-68) λανθασμένα υποστηρίζεται ότι οι επιπτώσεις αυτές θα είναι βραχυπρόθεσμες, μεμονωμένες και αναστρέψιμες.

9. Ειδικά όσον αφορά τις επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη, τονίζεται ότι κατά τη διάρκεια της εργασίας πεδίου εντοπίστηκαν σε σημαντικούς αριθμούς 2 από τα 4 είδη χαρακτηρισμού που αναπαράγονται στην περιοχή, το Διπλογέρακο και ο Τρυπομάζης (σελ. 60-61). Όσον αφορά το Διπλογέρακο, με βάση τα ευρήματα της εργασίας πεδίου (1 άτομο/τ.χλμ.), τον εκτιμώμενο αριθμό ζευγαριών (3-4) που φωλιάζουν στην ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη και τη συνολική έκταση της προστατευόμενης περιοχής (2,886 εκτάρια), το ποσοστό επηρεασμού του είδους εκτιμάται στο 12.5%. Όσον αφορά τον Τρυπομάζη, με βάση τα ευρήματα της εργασίας πεδίου (23.4 άτομα/τ.χλμ.), τον εκτιμώμενο αριθμό ζευγαριών (1000) που φωλιάζουν στην ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη και τη συνολική έκταση της προστατευόμενης περιοχής

(2,886 εκτάρια), το ποσοστό επηρεασμού του είδους εκτιμάται στο 4.3%. Το ποσοστό επηρεασμού του Τρυπομάζι δύναται να είναι πολύ μεγαλύτερο, εάν συνυπολογιστεί το γεγονός ότι οι φωλιές του βρίσκονται μέσα σε θάμνους διαφόρων ειδών, με προτίμηση στους ακανθωτούς, όπως το Μαζίν και το Ρασιήν, δηλαδή χαρακτηριστικά είδη των οικοτόπων 5330 και 5420, που απαντούν στην ευρύτερη περιοχή και κατά πάσα πιθανότητα καταλάμβαναν μεγάλο μέρος της άμεσης περιοχής χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, το οποίο έχει επηρεαστεί σημαντικά και αρνητικά από την εκτέλεση των προπαρασκευαστικών / χωματοουργικών εργασιών. Σε κάθε περίπτωση, τα ποσοστά επηρεασμού των 2 ειδών χαρακτηρισμού, Διπλογέρακο και Τρυπομάζι, τα οποία καταγράφονται στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, δεν μπορούν να θεωρηθούν ασήμαντα ή/και αμελητέα.

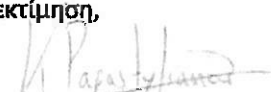
10. Το προτεινόμενο έργο αναμένεται επίσης να επιφέρει σοβαρές, αρνητικές και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στη διατήρηση του είδους υπό απειλή Πυρόχρους Γύπας, καθότι η περιοχή ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη αποτελεί μία από τις σημαντικότερες ιστορικά περιοχές αναπαραγωγής και μία από τις σημαντικότερες ενεργές περιοχές τροφοληψίας του είδους. Σημειώνεται ότι ο Πυρόχρους Γύπας έχει καθοριστεί ως «είδος υπό απειλή» στην Κύπρο, δηλαδή «είδος της άγριας πτηνοπανίδας που απειλείται άμεσα με αφανισμό» και περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΧ του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003 έως 2020, ο οποίος εναρμονίζει την Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην Οδηγία 79/409/ΕΟΚ) με την νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (Άρθρα 2 και 63, καθώς και Παράρτημα ΙΧ). Με βάση το άρθρο 63 της υπό αναφορά νομοθεσίας, «για τα είδη υπό απειλή που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ [...] απαγορεύεται οποιαδήποτε ανάπτυξη ή δραστηριότητα ή υποβάθμιση περιοχών που καλύπτουν χώρους του βιολογικού τους κύκλου και μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στους πληθυσμούς τους».

11. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με την Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (σελ. 60), τα 9 είδη που περιλαμβάνονται στην ομάδα μεταναστευτικών αρπακτικών χαρακτηρισμού της περιοχής ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη (Μελισσοσιάχινο, Γυπογεράκα, Βαλτοσιάχινο, Ασπροσιάχινο, Καμποσιάχινο, Ορνιθοσιάχινο, Γερακίνα, Κιρκινέζι και Μαυροφάλκονο) δεν έχουν εντοπιστεί κατά τις καταγραφές πεδίου. Ωστόσο, αυτό δεν αποκλείει την πιθανότητα παρουσίας τους στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, δεδομένου μάλιστα ότι του γεγονότος ότι η συγκεκριμένη περιοχή εμπίπτει εξ' ολοκλήρου εντός του Γνωστού Περάσματος – Διαδρόμου Διέλευσης Αποδημητικών Αγρίων Πτηνών Πέρασμα Κούρρη. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι καταγραφές πεδίου πραγματοποιήθηκαν από τα μέσα Φεβρουαρίου μέχρι τα τέλη Αυγούστου, ενώ τα μεταναστευτικά αυτά αρπακτικά περνούν από την περιοχή ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη σε σημαντικούς αριθμούς, κυρίως κατά το Φθινόπωρο, οπότε χρησιμοποιούν την περιοχή για τροφοληψία ή/και ξεκούραση. Βάση των καταγραφών της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, καθώς και του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου (BirdLife Cyprus), υπολογίζεται ότι από την περιοχή ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη περνούν τακτικά 150-750 αρπακτικά κατά τη διάρκεια της φθινοπωρινής αποδημίας. Η περίοδος του περάσματος των μεταναστευτικών αρπακτικών πουλιών είναι κυρίως το Φθινόπωρο (τέλη Αυγούστου – αρχές Νοεμβρίου) και λιγότερο η Άνοιξη (αρχές Μαρτίου – τέλη Μαΐου).

12. Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ) τοποθετείται αρνητικά και εισηγείται την απόρριψη του προτεινόμενου έργου, καθότι η κατασκευή και λειτουργία του αναμένεται να επιφέρει σοβαρές, αρνητικές, μακροπρόθεσμες και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού και τους στόχους διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ Κοιλιάδα Λιμνάτη. Επιπρόσθετα, η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ) εισηγείται την άμεση και πλήρη αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου.

Όπως πάντοτε, παραμένουμε στη διάθεση σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινήσεις.

Με εκτίμηση,

Κλείτος Παπαστυλιανού
Επιστημονικός & Διοικητικός Λειτουργός
Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

Εικόνα 1: Δορυφορικές λήψεις του τεμαχίου χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου (οριοθέτηση με κόκκινο χρώμα), οι οποίες απεικονίζουν την εξέλιξη των προπαρασκευαστικών / χωματουργικών εργασιών (εκχέρσωση, ισοπέδωση, εκσκαφές και επιχωματώσεις). Περίοδος λήψης (από τα πάνω προς τα κάτω): Μάιος 2018, Ιούλιος 2019 και Δεκέμβριος 2019 (Πηγή: Google Earth).

Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος
Kibris Koruma Vakfi
The Cyprus Conservation Foundation

Working for a sustainable Cyprus

Αγαπητή Έλενα

Επικοινωνώ μαζί σας σε συνέχεια της συνεδρίας στις 28.3.2022 για να εκφέρω τις απόψεις μου σχετικά με το θέμα 2 που αφορά κατασκευή και λειτουργία αίθουσας εκδηλώσεων στην κοινότητα Αγίου Γεωργίου της επαρχίας Λεμεσού, εντός της περιοχής Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) Κουλάδα Λιμνάτη.

Σε συνέχεια της συνεδρίας επισκέφτηκα το τεμάχιο που μας υποδείχτηκε από τη μελέτη (Τεμάχιο 68, Φύλλο/Σχέδιο 53/05 Άγιος Γεώργιος Λεμεσού), στις 31.03.2022, αφού το εντόπισα και μέσω της γεωπύλης του κτηματολογίου .

Όπως μπορείτε να δείτε από τις φωτογραφίες που επισυνάπτω στο pdf οι εργασίες κατασκευής του έργου φαίνεται να έχουν αρχίσει. Βασικά εξ ' όσων αντιλήφθηκα έχει γίνει περίφραξη του έργου με τσιμέντο και σιδερένια περίφραξη (τέλεια) ενώ έχουν γίνει και αναβαθμίδες με πέτρες . Παράλληλα έχουν φυτευτεί δέντρα περιμετρικά του τεμαχίου ενώ εντόπισα και ελιές εντός ενός κομματιού του τεμαχίου. Οι χωματουργικές εργασίες επεκτείνονται εντός όλου του περιφραγμένου χώρου και ουσιαστικά έχει αφαιρεθεί όλη ή σχεδόν όλη η βλάστηση εντός του περιφραγμένου χώρου. Παράλληλα η πρόσβαση στο τεμάχιο δεν είναι δυνατή αφού η είσοδος είναι κλειστή.

Όποταν στην παρούσα φάση και με βάση τα στοιχεία που μας παρουσιάστηκαν στις 28.3.2022 όπου, δεν μας υποδείχτηκε να υπάρχει άλλη υφιστάμενη πολεοδομική ή οικοδομική άδεια για χρήση του συγκεκριμένου, τεμαχίου δεν νομίζω το θέμα σήμερα να αφορά την ανάγκη παύσης των εργασιών, όπως αναφέρει η επιστολή του Τμήματος Περιβάλλοντος προς το Τμήμα Πολεοδομίας στις 3.6.2021 εντός του του τεμαχίου, αλλά την επαναφορά του στην κατάσταση πριν την έναρξη των χωματουργικών εργασιών. Πρέπει όμως να αναφέρω ότι με προβληματίζει ιδιαίτερα πως αφέθηκαν τα έργα στο τεμάχιο να συνεχιστούν από τον Ιούνιο του 2021 και γιατί δεν έγινε πιο έγκαιρη επέμβαση από τα αρμόδια Τμήματα για διαφύλαξη της περιοχής και επιβολή της νομοθεσίας.

Παράλληλα με προβληματίζει γιατί γίνεται εξέταση της μελέτης του συγκεκριμένου έργου αφού όπως είναι γνωστό από το 2011 υπάρχει γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (23.09.2011) όπου στο σημείο 20 αναφέρει
«20. Κατά συνέπεια και επειδή με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συμμορφώνονται όλα τα κράτη μέλη, η απάντηση στο ερώτημα σας είναι ότι κατ' αρχήν ορθώς η Περιβαλλοντική Αρχή δεν εξετάζει Μελέτες Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, και δεν γνωμοδοτεί αναφορικά με αναπτύξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 85/227/ΕΟΚ και είτε έχουν υλοποιηθεί είτε βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης».

Με βάση τα πιο πάνω θα το εκτιμούσα ιδιαίτερα αν μας ενημερώνατε αν έχει εκδοθεί κάποια άλλη γνωμάτευση έκτοτε, που πιθανόν να μου διαφεύγει , και η οποία να αναιρεί τη συγκεκριμένη γνωμάτευση.

Σε συνέχεια όλων των πιο πάνω και με βάση τα όσα μας παρουσιάστηκαν εντός της μελέτης αλλά και στην παρουσίαση αντιλαμβάνομαι ότι η μελετώμενη ανάπτυξη σκοπό έχει τη δημιουργία αίθουσας δεξιώσεων που θα μπορεί να λειτουργεί για να εξυπηρετεί διάφορες δεξιώσεις όπως γάμους, βαφτίσεις, αρραβώνες γενέθλια κλπ . Η αίθουσα θα μπορεί να λειτουργεί είτε ως ενιαίος χώρος είτε θα μπορεί να χωρίζεται για να φιλοξενεί πιο μικρό αριθμό καλεσμένων. Αντιλαμβάνομαι με βάση τα όσα παρουσιάστηκαν και φαίνονται στη σελίδα 25 της μελέτης ότι θα δημιουργηθούν μεταξύ άλλων 3 κτίρια, πισίνα και χώροι στάθμευσης .

Λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα πιο πάνω και τη φύση τέτοιων αιθουσών εκδηλώσεων με δυνατές μουσικές, μεγάλη προσέλευση αυτοκίνητων πυροτεχνήματα φωτορυθμικά κλπ, και με βάση τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής που συμπεριλαμβάνουν ευαίσθητα είδη αρπακτικών όπως ο γύπας το *Falco peregrinus*, το *Buteo rufinus* καθώς και διάφορα μεταναστευτικά αρπακτικά, φαίνεται ότι το συγκεκριμένο έργο δύναται να έχει αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη καθορισμού και στο καθεστώς διατήρησης της περιοχής.

Παράλληλα μελετώντας τα μέτρα μετριασμού που προτείνονται στο κεφάλαιο 10 της μελέτης δεν έχω πειστεί ότι θα μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά και ότι, κατά την άποψη μου, οι επιπτώσεις κατά τη λειτουργία του έργου θα εξακολουθούν να είναι αρνητικές και μη αναστρέψιμες για τα είδη καθορισμού της περιοχής.

Συμπερασματικά και με βάση όλα τα πιο πάνω δεν συμφωνώ με την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.

Παραμένω στη διάθεση σας για τυχόν διευκρινίσεις και θα το εκτιμούσα ιδιαίτερα αν μας ενημερώνετε για το προαναφερθέν ερώτημα που αφορά την γνωμάτευση της νομικής υπηρεσία του 2011.

Με εκτίμηση

Λεύκιος

Λεύκιος Σεργίδης

Εκτελεστικός Διευθυντής

Terra Cypria-το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του

Περιβάλλοντος

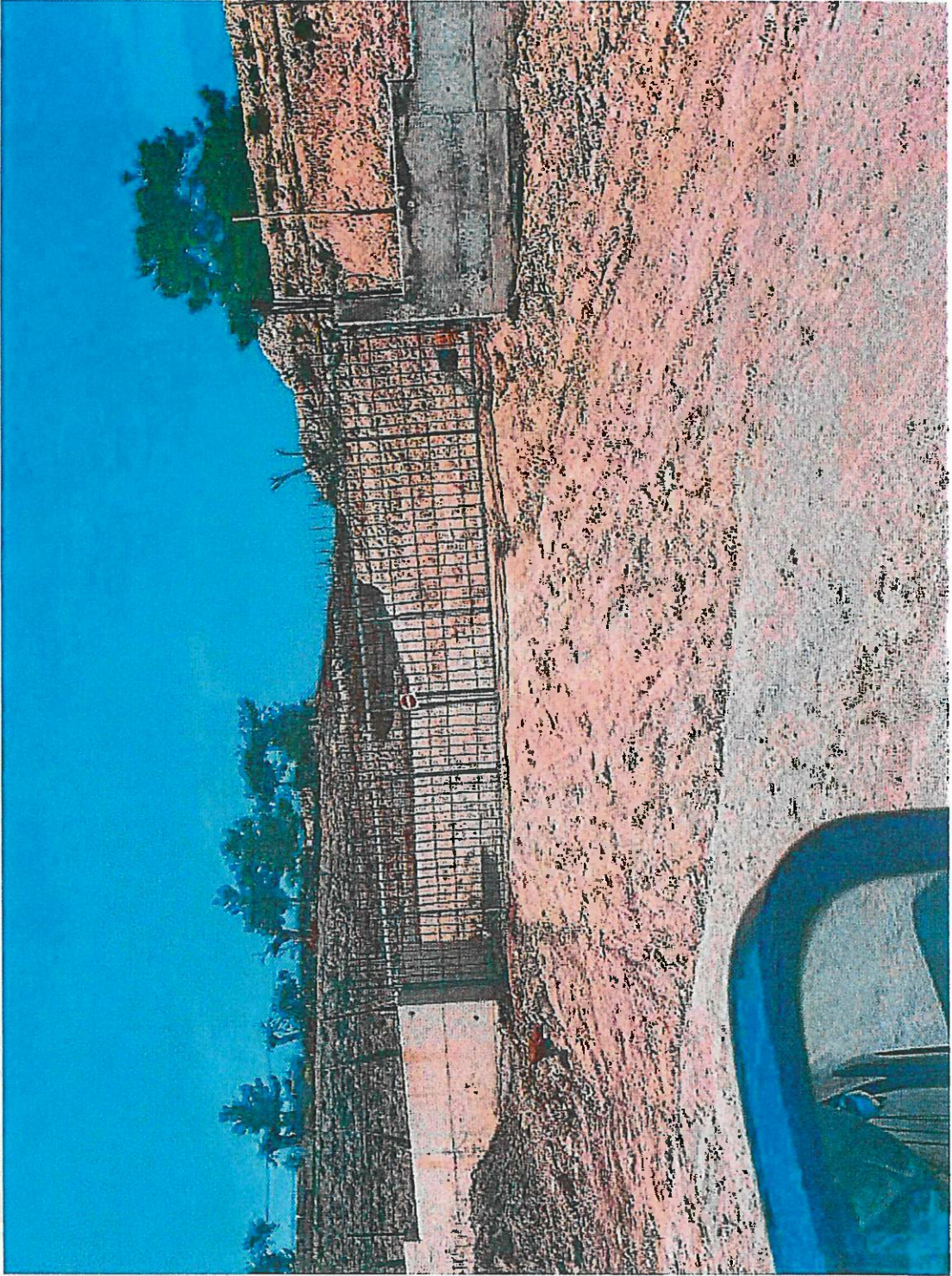
p: +357 25320034

f: +357 25320036

w: www.terracypria.org e: director@terracypria.org

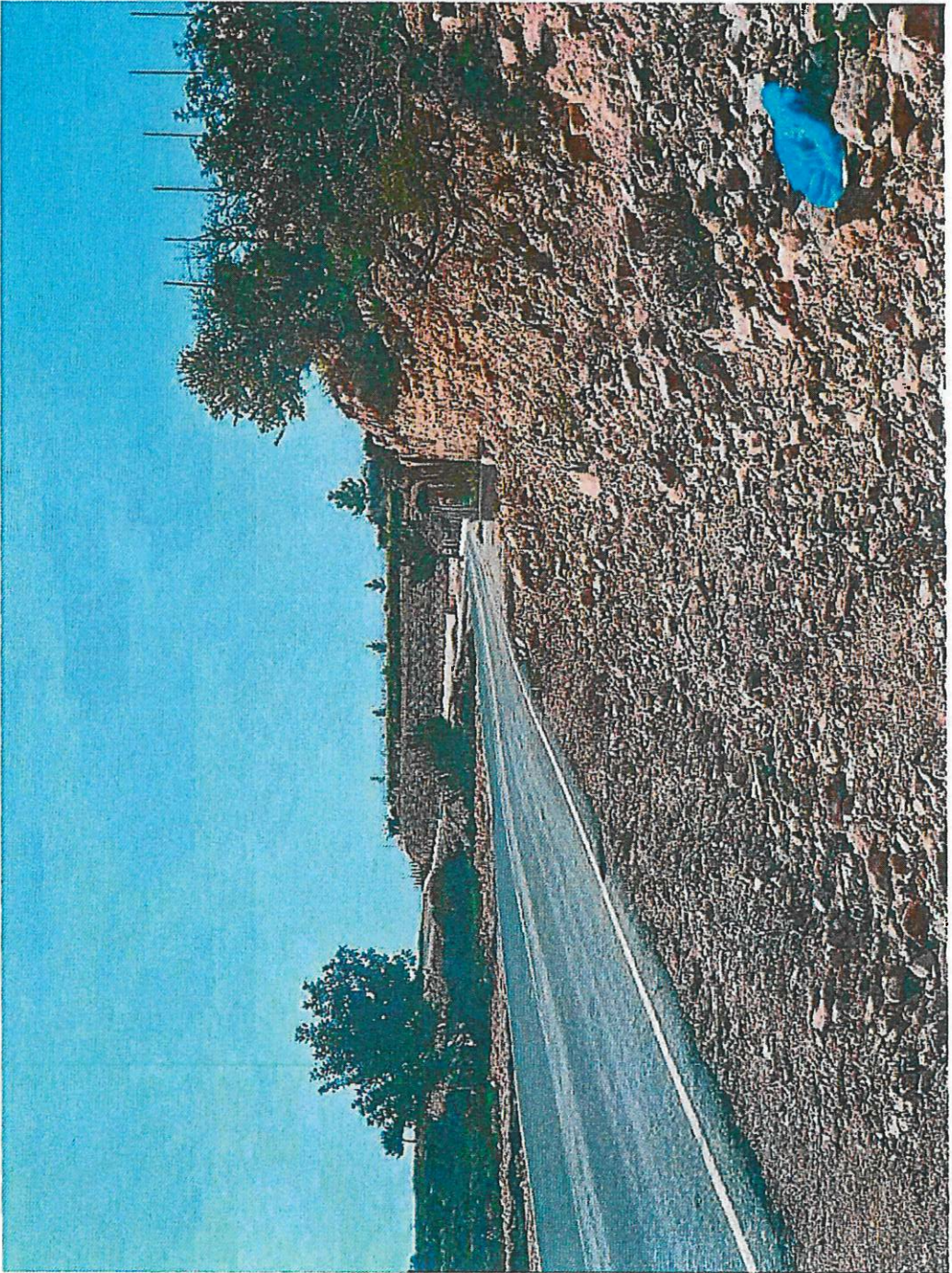
Πρόταση για κατασκευή και λειτουργία
αίθουσας εκδηλώσεων στην κοινότητα Αγίου
Γεωργίου της επαρχίας Λεμεσού, εντός της
περιοχής Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)
Κουλάδα Λιμνάτη.

Τεμάχιο 68, Φύλλο/Σχέδιο 53/05 Άγιος Γεώργιος Λεμεσού

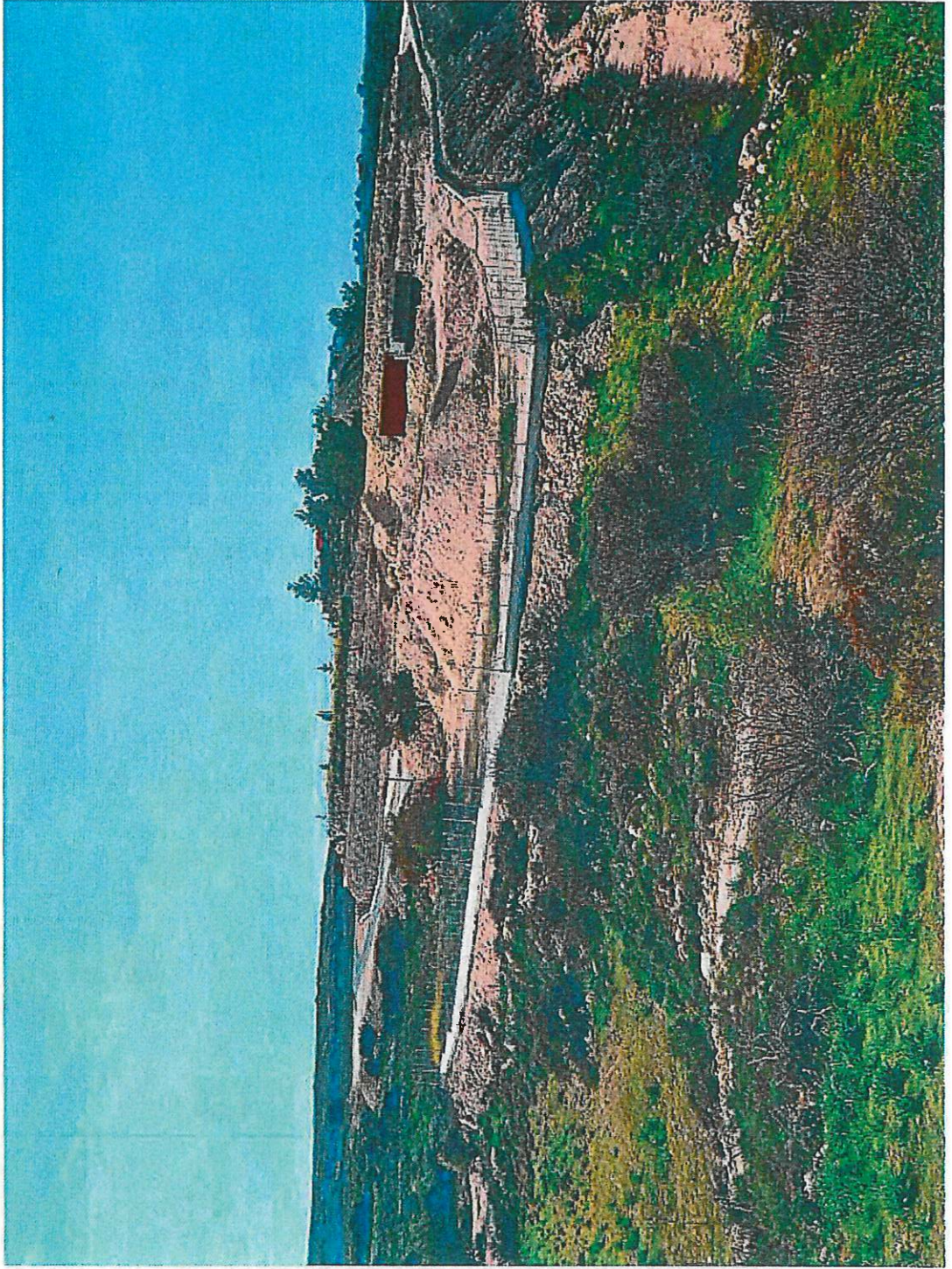

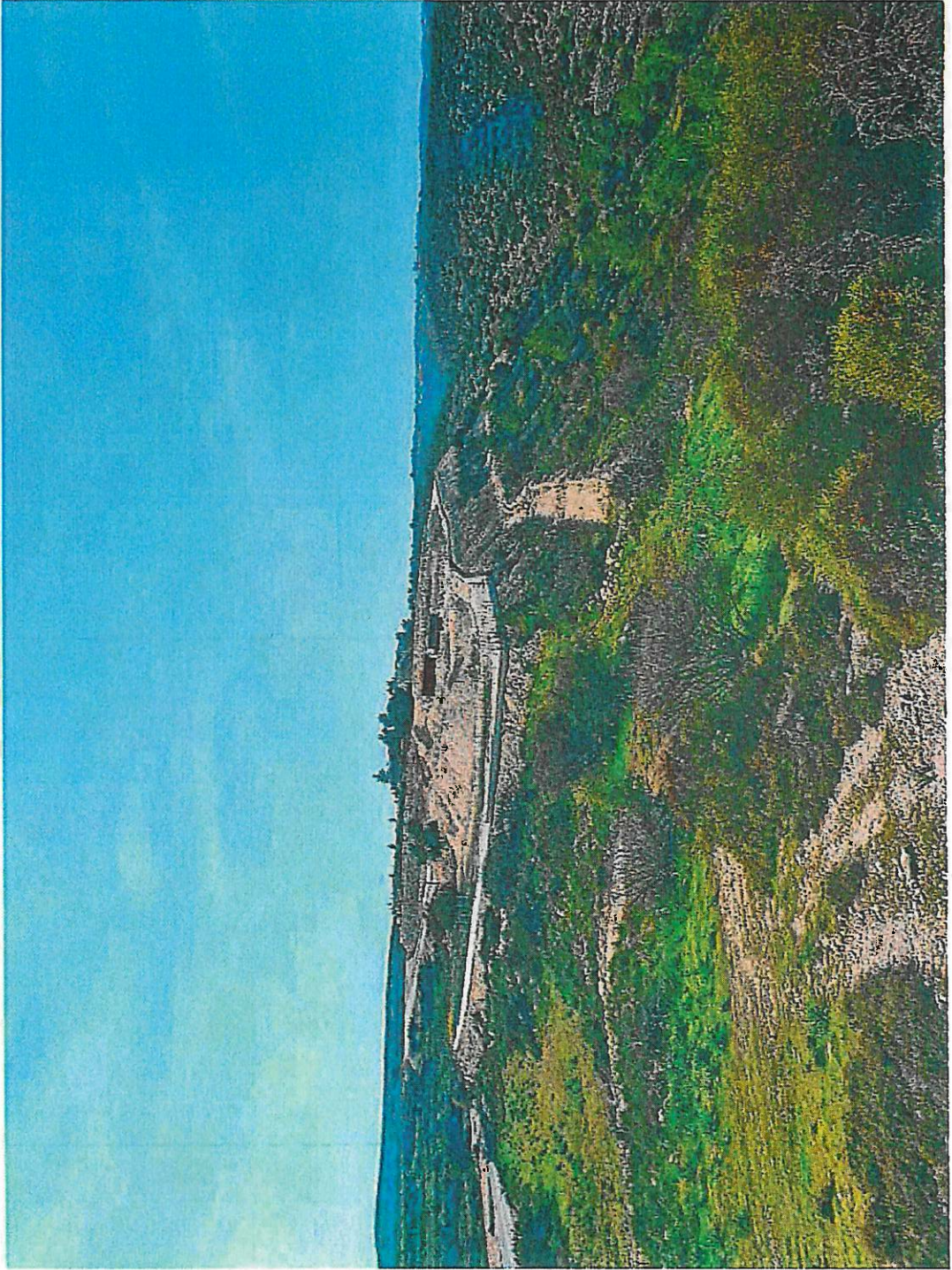

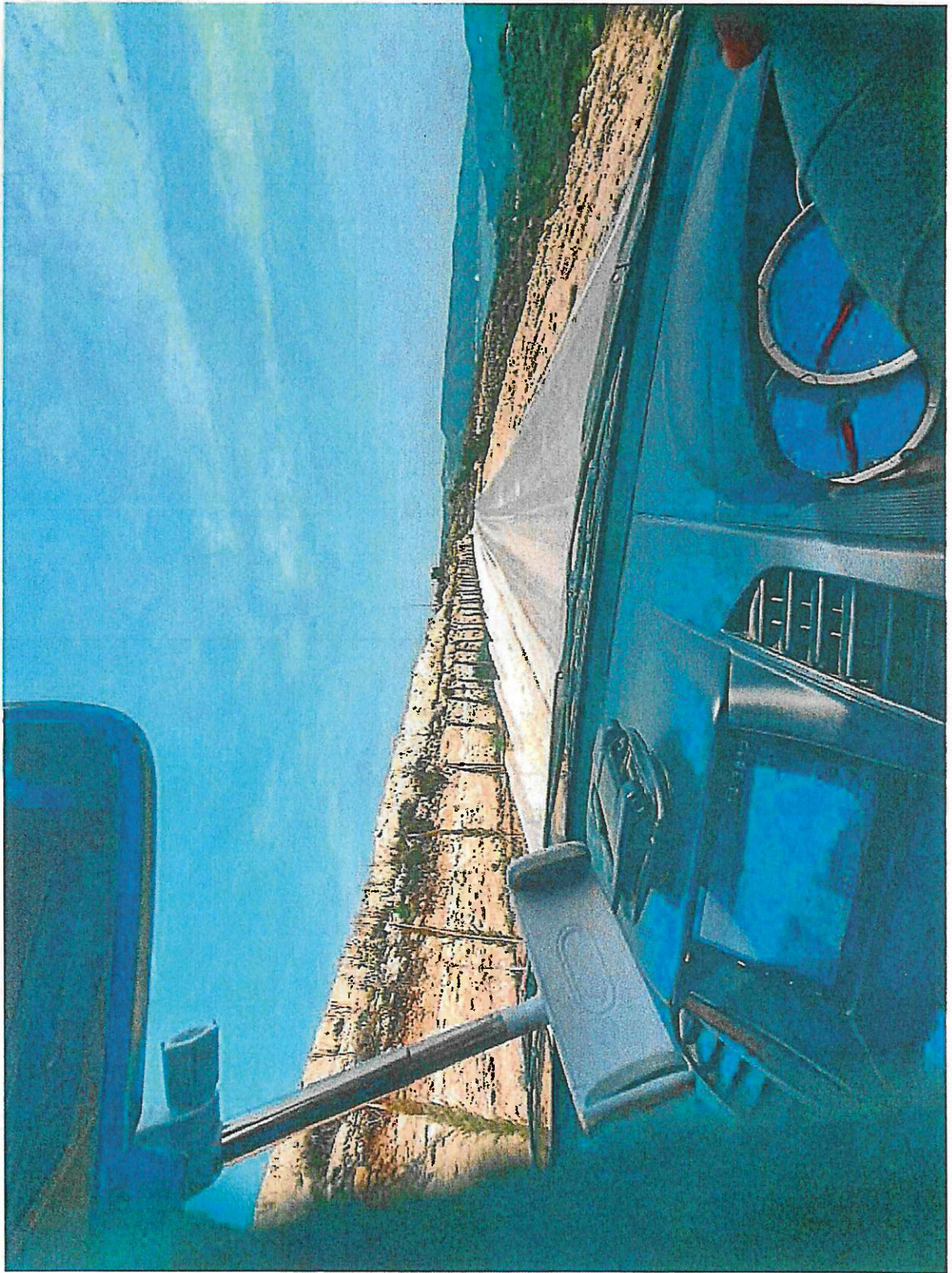

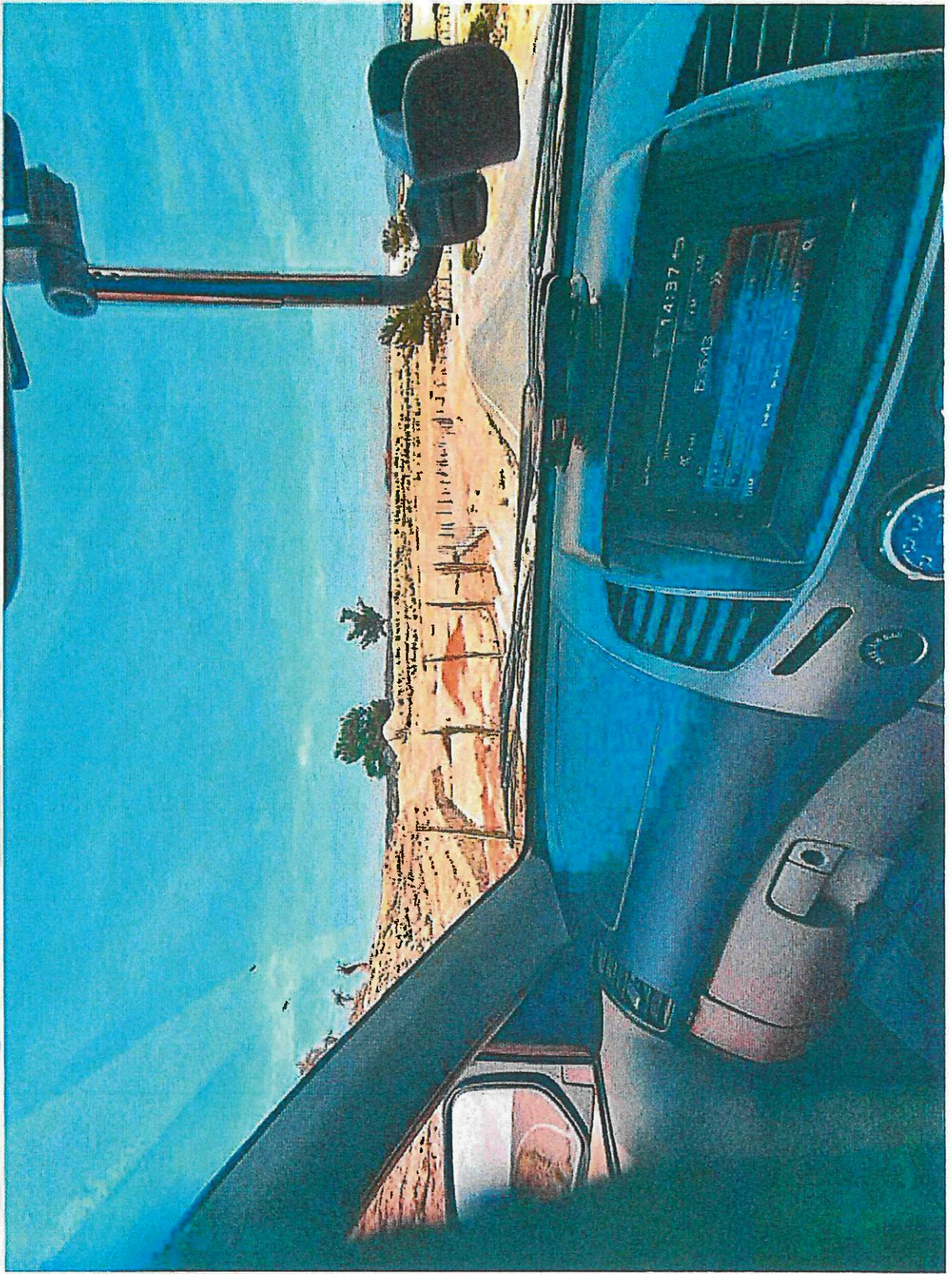

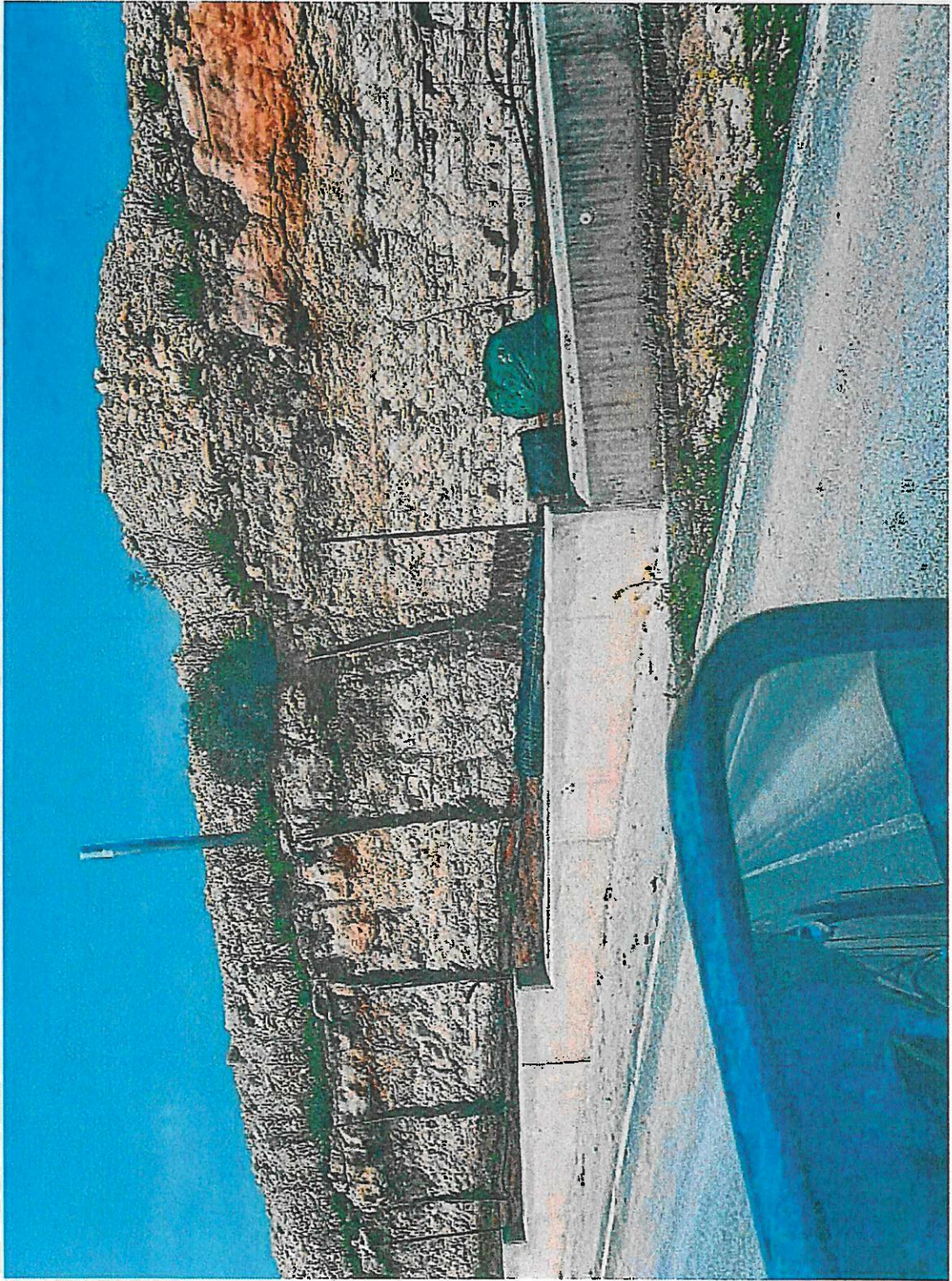

Πτηνολογικός
Σύνδεσμος

Προς

κ. Κώστα Χατζηπαναγιώτου

Διευθυντή

Τμήμα Περιβάλλοντος

chadjipanayiotou@environment.moa.gov.cy

Υπόψιν

κα. Έλενα Στυλιανοπούλου

Ανώτερη Λειτουργό Περιβάλλοντος

Τμήμα Περιβάλλοντος

estylianopoulou@environment.moa.gov.cy

Κοινοποίηση: Μέλη της ad hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Λευκωσία, 8 Απριλίου 2022

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου,

Θέμα: Απόψεις σχετικά με τη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης από την κατασκευή και λειτουργία αίθουσας εκδηλώσεων στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Λεμεσού εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Κοιλιάδα Λιμνάτη».

Επικοινωνώ μαζί σας σε συνέχεια της διαδικτυακής συνεδρίας της Ad Hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 28 Μαρτίου 2022 για να διατυπώσω τις απόψεις μου για το πιο πάνω θέμα, οι οποίες έχουν ως εξής:

1. Υφιστάμενες εργασίες στο τεμάχιο χωροθέτησης του έργου και η εκ των υστέρων εξέταση επιπτώσεων

Όπως γίνεται αντιληπτό από τις φωτογραφίες που περιλαμβάνονται στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, τις σχετικές δορυφορικές λήψεις από το Google Earth, και όπως αναφέρεται στην επιστολή του Τμήματος Περιβάλλοντος προς τον Επαρχιακό Λειτουργό Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως Λεμεσού (ημερομηνίας 3 Ιουνίου 2020), στην περιοχή όπου προτείνεται να χωροθετηθεί το έργο έχουν ήδη γίνει εκτεταμένες εκχερσώσεις και επεμβάσεις.

Θεωρώ αδύνατη την αξιόπιστη αξιολόγηση επιπτώσεων ενός έργου σε περιοχή του Δικτύου Natura 2000 και τα είδη καθορισμού της, όταν έχουν προηγηθεί έργα και επεμβάσεις τέτοιας εμβέλειας όπου το φυσικό στοιχείο της περιοχής να έχει ήδη αφαιρεθεί. Η αναφορά στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης ότι η περιοχή όπου προτείνεται η ανάπτυξη δεν παρουσιάζει την πυκνότητα ειδών και οικοτόπων της ευρύτερης περιοχής πηγάζει από καταγραφές σε παρακείμενες περιοχές. Επίσης η αναφορά ότι μέσω του προγράμματος αποκατάστασης και φυτεύσεων αναμένονται θετικές επιπτώσεις στη χλωρίδα με έμμεσα θετικές επιπτώσεις στην πανίδα, προϋποθέτει την αποδοχή του επιπέδου αναφοράς (baseline) ως την ήδη εκχερσωμένη έκταση.

Τα πιο πάνω δεν είναι καθόλου ιδανικά ως μεθοδολογία και πάσχουν ως προς την ορθή αξιολόγηση των επιπτώσεων, δεδομένου και ότι η εκχέρωση αυτή δεν ήταν αδειοδοτημένη.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση των επιπτώσεων ενός έργου το οποίο έχει ήδη υλοποιηθεί ή βρίσκεται στο στάδιο υλοποίησής του, όπως στην προκειμένη περίπτωση με τις εν λόγω εκτεταμένες χωματοουργικές εργασίες, δεν θεωρώ ότι αποτελεί την ορθή διαδικασία. Σε αυτό συνηγορεί και η Γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 2011) η οποία αναφέρει μεταξύ άλλων ότι «ορθώς η Περιβαλλοντική Αρχή δεν εξετάζει Μελέτες Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον και δεν γνωμοδοτεί αναφορικά με αναπτύξεις οι οποίες εμπύπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ και είτε έχουν υλοποιηθεί είτε βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης». Αν και η γνωμοδότηση αυτή κάνει συγκεκριμένη αναφορά στην Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, και όχι την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, εντούτοις θεωρώ ότι με την τροποποίηση της Νομοθεσίας το 2018, η Γνωμοδότηση ισχύει και για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, αφού αποτελεί τμήμα της διαδικασίας εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

2. Επιπτώσεις στη ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη» και τα είδη καθορισμού της

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός της ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη», που έχει καθοριστεί για τη σημασία της για τον Πυρόχροο Γύπα (*Gyps fulvus*), το Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*), τον Ζάνο (*Falco peregrinus*) τον Τρυπομάζη (*Sylvia melanothorax*) και για τα μεταναστευτικά αρπακτικά.

Από τα είδη καθορισμού, κατά τις επιτόπιες καταγραφές της πτηνοπανίδας και παρόλη την υποβάθμιση της περιοχής του έργου, καταγράφηκαν άτομα Διπλογέρακου και Τρυπομάζη. Δεν αποκλείεται να παρατηρούνταν και άλλα είδη εάν η περιοχή δεν είχε τύχει σοβαρής επέμβασης με χωματοουργικές εργασίες. Επίσης πιθανόν να παρατηρούνται και άλλα είδη καθορισμού, όπως μεταναστευτικά αρπακτικά, αν η περίοδος καταγραφών επεκτεινόταν και κατά τους Φθινοπωρινούς μήνες, κατά τη διάρκεια των οποίων παρατηρείται η κύρια δραστηριότητα της μετανάστευσης των αρπακτικών.

Επιπρόσθετα, όπως αναφέρεται και στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, η περιοχή ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη» είναι πολύ σημαντική για τον Γύπα. Συγκεκριμένα, η τοποθεσία όπου προτείνεται να κατασκευαστεί το εν λόγω έργο βρίσκεται σε απόσταση 2.8 χλμ., από τα όρια του Πυρήνα τροφοληψίας του Πυρόχρου Γύπα (βλέπε Εικόνα 1 πιο κάτω). Στην Εικόνα 1 απεικονίζεται ο Πυρήνας τροφοληψίας 2 ατόμων, όμως λόγω του μικρού πληθυσμού του Γύπα στην Κύπρο αλλά και λόγω του ότι οι Γύπες κινούνται μαζικά, οι περιοχές τροφοληψίας αντικατοπτρίζουν τις περιοχές για όλο το πληθυσμό.

Η τοποθεσία όπου προτείνεται να κατασκευαστεί το εν λόγω έργο βρίσκεται επίσης σε απόσταση ~4χλμ., από την ελεγχόμενη ταΐστρα και κλωβό εγκλιματισμού του Λιμνάτη/Κορφής (την οποία διαχειρίζεται η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας). Αποδεδειγμένα το είδος χρησιμοποιεί την περιοχή του Λιμνάτη για κούρνιασμα και τροφοληψία, κάτι που επιβεβαιώνεται τόσο και από πομπούς GPS που φέρουν κάποια άτομα όσο και από ειδικές κάμερες που παρακολουθούν την ταΐστρα. Συγκεκριμένα, υπάρχουν στοιχεία μέσω του έργου LIFE with Vultures για δυο άτομα του είδους, μέσω τεχνολογίας GPS, τον 'CAA' και τη 'Νεφέλη'. Οι διαδρομές που διένυσαν τα δυο αυτά άτομα κατά την περίοδο Απρίλιο 2021 – Αύγουστο 2021 σε σχέση με το προτεινόμενο έργο φαίνονται στην

Εικόνα 1 πιο κάτω. Στην Εικόνα 2 παρουσιάζεται ο ευρύτερος πυρήνας τροφοληψίας για τα δυο άτομα του είδους σε σχέση με το προτεινόμενο έργο.

Ο Γύπας αποτελεί το πιο σπάνιο και απειλούμενο σε εθνικό επίπεδο αρπακτικό πουλί που φωλιάζει στην Κύπρο. Τη δεκαετία του '50, ο πληθυσμός αριθμούσε μερικές εκατοντάδες, ενώ σήμερα, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του πληθυσμού (2021), απομένουν γύρω στους 20 Γύπες, που ισοδυναμεί με μείωση κατά τουλάχιστον 90%. Για την ενδυνάμωση και την ανάκαμψη του είδους έχουν καταβληθεί στο παρελθόν και συνεχίζουν να καταβάλλονται σήμερα Ευρωπαϊκοί και εθνικοί πόροι. Συγκεκριμένα η ανάκαμψη του είδους αποτέλεσε τον σκοπό του έργου GYPAS που συγχρηματοδοτήθηκε από το «Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα-Κύπρος 2007-2013» και από εθνικούς πόρους, με επικεφαλής εταίρο την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας και εταίρους τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, το Τμήμα Δασών, τον Δήμο Γόρτυνας και το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. Σήμερα η διάσωση του είδους αποτελεί τον σκοπό του έργου LIFE with Vultures (LIFE18 NAT/CY/001018) (2019-2023) που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με επικεφαλής εταίρο τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου και εταίρους την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος - Terra Cypria και τον διεθνή οργανισμό Vulture Conservation Foundation.

Στην περιοχή «Κοιλιάδα Λιμνάτη» υπήρχε πιο παλιά σημαντική αποικία του Γύπα και είναι επίσης μια από τις δύο μόνες άλλες περιοχές, εκτός των γκρεμών Επισκοπής, που έχει φωλιάσει το είδος τα τελευταία χρόνια. Συγκεκριμένα, στο παρελθόν (2007, 2009 και 2010) ο Γύπας αναπαράχθηκε επιτυχώς στη ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη». Η ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη» χρησιμοποιείται επίσης από τον Γύπα για σκοπούς τροφοληψίας. Σύμφωνα με το Διαχειριστικό Σχέδιο για την περιοχή, η Ευνοϊκή Τιμή Αναφοράς (ETA) για το είδος στην «Κοιλιάδα Λιμνάτη» ορίστηκε στα 5 ζευγάρια, δηλαδή μια βιώσιμη αποικία. Η ETA είναι φιλόδοξη και σίγουρα δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς δραστικά μέτρα προστασίας του είδους στην Κύπρο, τόσο μέσω προγραμμάτων εμπλουτισμού του είδους αλλά και προστασίας των βιοτόπων που χρησιμοποιεί για τη φωλεοποίηση και τροφοληψία του.

Η περιοχή «Κοιλιάδα Λιμνάτη» είναι επίσης σημαντική λόγω και των έργων υποδομής που έχουν κατασκευαστεί στα πλαίσια των προαναφερόμενων έργων για τη διατήρηση του είδους, δηλαδή τον χώρο σίτισης και τον κλωβό εγκλιματισμού των Γυπών που έρχονται από το εξωτερικό για ενίσχυση του Κυπριακού πληθυσμού αλλά και για σκοπούς παρακολούθησης και περίθαλψης Γυπών πριν την απελευθέρωση.

Από τη φύση του ως χώρος δεξιώσεων, το έργο αυτό θα αυξήσει σημαντικά την ενόχληση των ειδών καθορισμού σε μια σχετικά απόμερη περιοχή εντός της ΖΕΠ, ιδιαίτερα τις ευαίσθητες νυχτερινές ώρες. Συμφωνώ με την Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στις αναφορές της ότι θα επηρεαστεί αρνητικά η πτηνοπανίδα λόγω οχληρίας από την ανθρωπογενή δραστηριότητα και τις υποδομές. Δεν με βρίσκει σύμφωνο όμως η αναφορά ότι οι επιπτώσεις αυτές είναι βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες.

Θεωρώ ότι η μαζική προσέλευση μεγάλου αριθμού αυτοκινήτων, ιδιαίτερα κατά της νυχτερινές ώρες που θα παρατηρείται και φωτορύπανση από τα οχήματα, ο εξωτερικός φωτισμός, η αυξημένη ανθρώπινη παρουσία, ο θόρυβος από τη χρήση εξωτερικών χώρων εστίασης με συνεπακόλουθη δυνατή μουσική, η χρήση φωτορυθμικών

και πυροτεχνημάτων και άλλων παραμέτρων που συμπεριλαμβάνονται στη χρήση του χώρου ως χώρο δεξιώσεων, θα επιφέρουν αρνητικές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη καθορισμού της ΖΕΠ «Κοιλιάδας Λιμνάτη». Θεωρώ ότι οι επιπτώσεις αυτές ξεπερνούν κατά πολύ τα όρια του τεμαχίου ανάπτυξης, αφού ο βιότοπος υποβαθμίζεται σε μεγάλη ακτίνα γύρω από την περιοχή, λόγω της έντονης ενόχλησης.

Οποιαδήποτε μέτρα ελαχιστοποίησης των αρνητικών επιπτώσεων (π.χ. αποφυγή τοποθέτησης ηχητικής εγκατάστασης σε εξωτερικούς χώρους) θεωρώ ότι είναι στην πράξη αδύνατον να τηρηθούν, λόγω της φύσης του έργου ως χώρος δεξιώσεων.

3. Συσσωρευτικές επιπτώσεις στη ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη» και τα είδη καθορισμού της

Όπως αναφέρεται και στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, η περιοχή ΖΕΠ «Κοιλιάδας Λιμνάτη» και τα είδη καθορισμού της δέχονται πολλαπλές πιέσεις. Στη Μελέτη αναφέρονται το παράνομο κυνήγι, η ανέγερση μεμονωμένων υποστατικών, η διάνοιξη χωμάτινων δρόμων και τα δηλητηριασμένα δολώματα. Σε αυτά θα ήθελα να προσθέσω και τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα έργα εντός και πλησίον της περιοχής ΖΕΠ, κάποια από τα οποία αναφέρονται και στο Διαχειριστικό Σχέδιο της ΖΕΠ «Κοιλιάδας Λιμνάτη» αλλά που δεν αναφέρονται και δεν συνυπολογίζονται στη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.

Συγκεκριμένα αναφέρομαι στον δρόμο Λεμεσού – Σαϊττά που προγραμματίζεται στην περιοχή, παρόλο που βρίσκεται ακόμα σε στάδιο μελέτης, και την κατασκευή Ηλιοθερμικού Πάρκου παραγωγής 50 MW στην περιοχή των Κοινοτήτων Λιμνάτη – Δωρού, το οποίο έχει λάβει θετική περιβαλλοντική γνωμοδότηση. Επιπρόσθετα, προτείνεται και σκοπευτήριο και προπονητικό κέντρο πήλινου στόχου στην κοινότητα της Άλασσας, για το οποίο εκδόθηκε Αιτιολογημένη Διαπίστωση βάση της οποίας απαιτήθηκε η υποβολή Μελέτης Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

Θεωρώ τη διατήρηση της ΖΕΠ «Κοιλιάδας Λιμνάτη» καίριας σημασίας κυρίως για την επιβίωση του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο, αλλά και για τη διατήρηση των υπόλοιπων ειδών καθορισμού, και ότι η περιοχή έχει φθάσει στα όρια της όσον αφορά επεμβάσεις οι οποίες την απομακρύνουν από την επίτευξη των Στόχων Διατήρησης της βάσης του Διαχειριστικού της Σχεδίου.

4. Συμπέρασμα

Με αυτά τα δεδομένα, λόγω της οχληρής φύσης του έργου με αρνητικές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη καθορισμού και στους Στόχους Διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ «Κοιλιάδας Λιμνάτη» πέραν των ορίων χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, της αδυναμίας οποιονδήποτε μέτρων να ελαχιστοποιήσουν ρεαλιστικά τις επιπτώσεις, του καθεστώτος προστασίας της ΖΕΠ «Κοιλιάδας Λιμνάτη» συμπεριλαμβανομένης της ιδιαίτερης σημαντικότητας της για τον απειλούμενο με εξαφάνιση στην Κύπρο Πυρόχρου Γύπα, των πολλαπλών πιέσεων που δέχεται η ΖΕΠ «Κοιλιάδα Λιμνάτη», καθώς και στη βάση της Αρχής της Πρόληψης, αφού είναι αδύνατο να

**Πτηνολογικός
Σύνδεσμος**

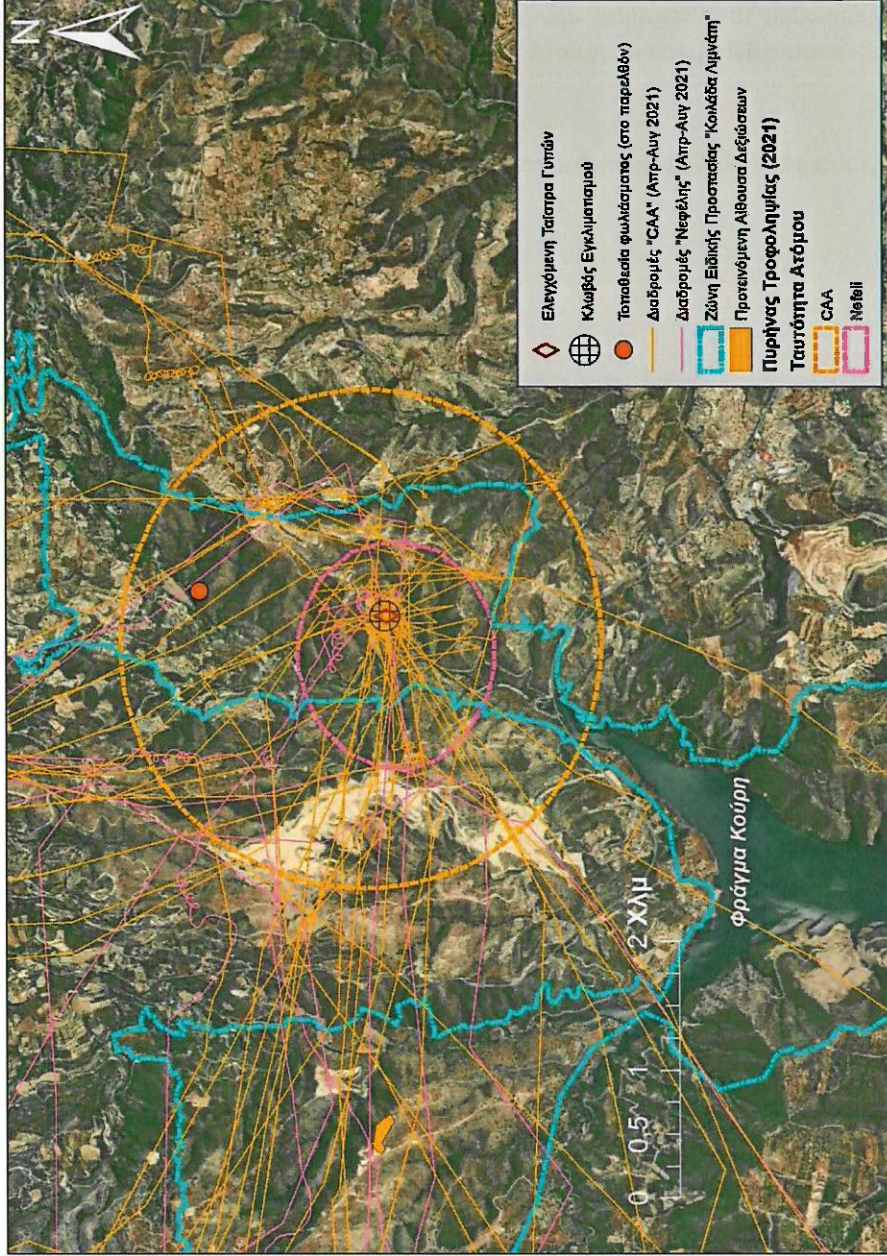
υπάρχει εικόνα της σημασίας της περιοχής όπου προτείνεται να κατασκευαστεί το έργο αφού έχει ήδη ισοπεδωθεί και εκχερσωθεί, τοποθετούμαι αρνητικά. Επιπρόσθετα, θεωρώ ότι η περιοχή χωροθέτησης του έργου πρέπει να αποκατασταθεί άμεσα στην κατάσταση που βρισκόταν πριν τις επεμβάσεις.

Είμαι στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινήσεις και συζήτηση του θέματος.

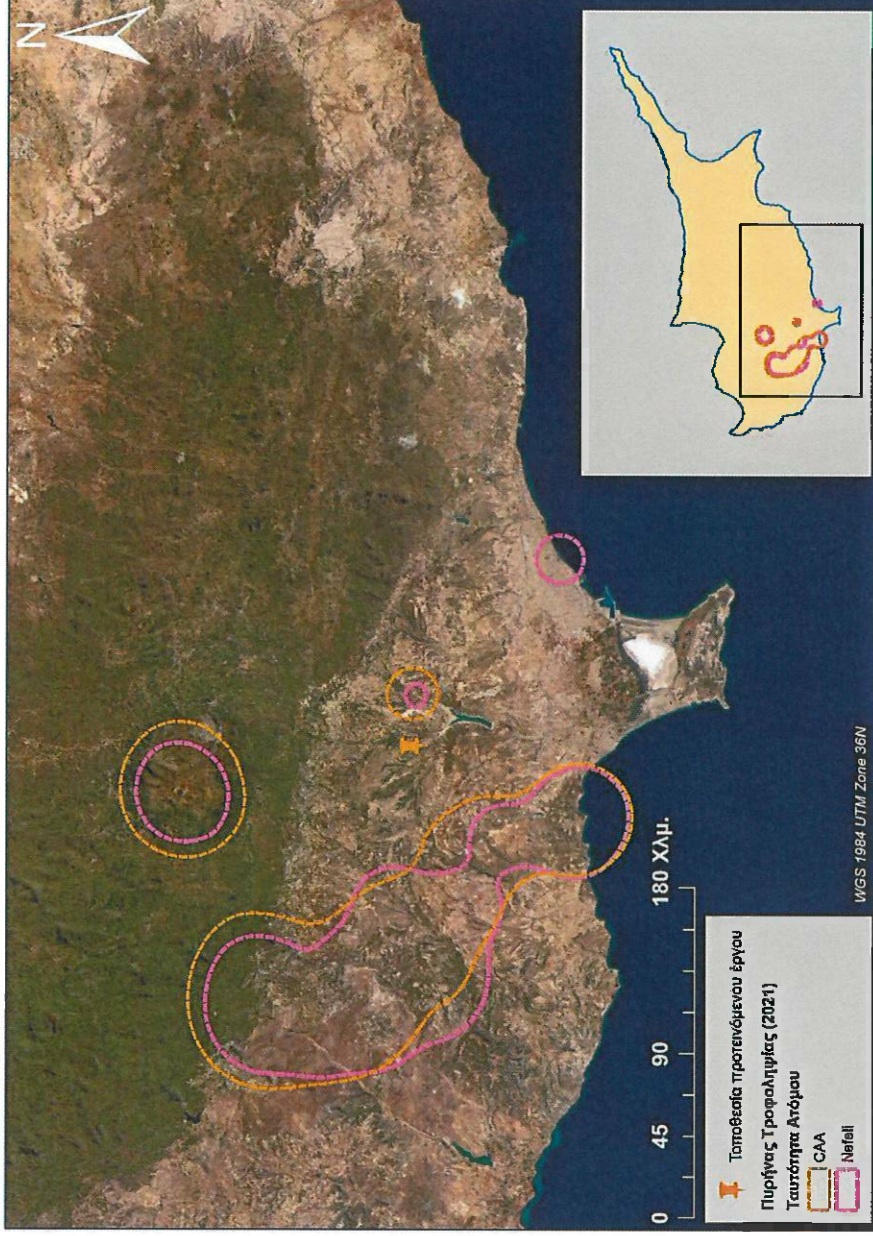
Με εκτίμηση,

Μάρτιν Χέλλικαρ

Εικόνα 1 Χάρτης που υποδεικνύει τις διαδρομές δυο απόμων Πυράχρου Γύπα (του CAA και της Νεφέλης) κατά την περίοδο Απρ. - Αυγ. 2021 σε σχέση με τη ΖΕΠ «Κοιλίδα Λιμνάτη», τις υποδομές (ελεγχόμενη ταύστρα και κλωβός εγκλιματισμού), την τοποθεσία φωλιάσματος στο παρελθόν και το προτεινόμενο έργο. Πυρήνας τροφοληψίας είναι η περιοχή όπου οι Γύπες περνούν το 95% του χρόνου τους και περιλαμβάνει περιοχές περπατάνησης για αναζήτηση τροφής, ταύστρες, και τοποθεσίες κουρνιάσματος, φωλιάσματος κλπ.

Εικόνα 2 Χάρτης που υποδεικνύει τον πυρήνα τροφοληψίας για τα άτομα Πυρόχρου Γύπα CAA και Νεφέλη για το 2021 σε σχέση με το προτεινόμενο έργο. Πυρήνας τροφοληψίας είναι η περιοχή όπου οι Γύπες περνούν το 95% του χρόνου τους και περιλαμβάνει περιοχές περιπλάνησης για αναζήτηση τροφής, ταΐστρες, και τοποθεσίες κουρνιάσματος, φωλιάσματος κλπ.

